

VILDANDEN

OSLO NYE CENTRALTEATRET

Nola Rae

Nola Rae er født i Sydney, og immigrerte til England i 1963.

Etter å ha vært elev ved Royal Ballet School i London danset hun både ved Malmö Stadsteater og Tivolis Pantomimeteater i København før hun gikk over til pantomime og studier med Marcel Marceau i Paris.

I 1975 stiftet hun London Mime Theatre sammen med Matthew Ridout, som hun har arbeidet med siden. Hun har vært medlem av Bristol Old Vic Company, og hun var en av initiativtakerne til London International Mime Festival, som nå har vært i drift i over 20 år.

Nolas første solo-forestilling hadde premiere på Nancy-festivalen i Frankrike i 1975. Siden den gang har hun skapt 12 helaftens forestillinger og turnert i over 60 land verden over, med sin unike kombinasjon av pantomime, klovneri, dukkespill, dans og gjøgleri. Sammen med John Mowat satte hun opp den usedvanlige forestillingen *Shakespeare the Works* hvor fire av Shakespeares tragedier ble omgjort til komedier. Hun gikk senere løs på *En midsommernatts drøm*, hvor grønnsakdukker fremstilte alvene.

I 1990 endret hun radikalt stil og begynte å presentere helaftens komiske dramaer.

Eksempler på dette er suksessen *Elizabeth's Last Stand*, i Simon Mc Burneys regi, *And the Ship Sailed On* (1993) som hun gjorde sammen med danseren Sally Owen, i Carlos Trafics regi, og *Mozart Preposteroso*. Samtlige produksjoner har gjestet Centralteatret på 90-tallet med stor suksess og fulle hus.

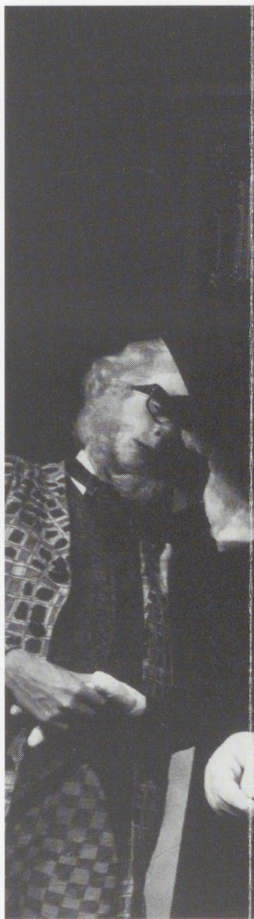
Når hun har anledning avholder hun workshops og mesterklasser. I tillegg er Nola Rae en etterspurt instruktør, som har spesialisert seg på å omforme tragedier til klovnestykker. Hun begynte med *Bernarda Albas* hus av Lorca, oppført av den svenske kvinneklovnegruppen Teater Mañana. De vant Dagens Nyheters pris for det morsomste stykket i 1995. For samme gruppe har hun også iscenesatt *Frøken Julie*, som ble en hit på Strindbergfestivalen i Stockholm i 1998. I Norge har hun hatt regien på *Dona Quixote* av Coby Omvlee og Nellie Pasta's *Murder Comedy* med Aranka Sestak

I løpet av årene har Nola hatt en rekke TV-opptredener, deriblant en BBC Playhouse Special ved navn *After You Hugo*. Hun har vært gjenstand for to dokumentarer, i BBC Arena og Meridian Televisions The Pier.

Publikumsjernet
Vildanden : bearbejdet av Nola Rae



23g044138





Matthew Ridout

Matthew Ridout har studert industridesign på Londons Central School of Art and Design.

Som medlem av teatergruppen Friends Roadshow, oppdaget han kunsten å skape mye av lite! Her traff han også klovnen og mimikeren Nola Rae som han stiftet London Mime Theatre med i 1975. Siden den gang har han designet og laget all scenografi, rekvisitter og noen ganger dukker for alle Nolas produksjoner, over 12 i alt.

Fordi Nola turnerer med produksjonene sine, må alt designes med tanke på at det skal kunne pakkes ned og veie lite. Vanligvis inkluderer dette enkelte «low-tech» spesialeffekter og til og med fjernstyring.

Matthew er også Nolas produksjons- og tekniske leder på turnè. Han har lysdesign, produserer og redigerer lydbildet, og fungerer både som lys- og lydtekniker. Han har også ansvar for foto og designer plakater og annet PR-stoff.

Matthew har de siste årene også fått i oppdrag å designe og lage scenografi, rekvisitter og dukker for en rekke andre kompanier, som f. eks. til den tyrkiske nasjonalballetten i Ankaras *Alice i eventyrland* (1998), *Dona Quixote* for Teater Fusementast/ Trøndelag Teater (1998), *Richard Digances Fear of Frying* (1996) og *Bernarda Albas hus* (1995) for den svenske gruppen Teater Mañana.





Hvorfor Vildanden?

«Jeg kunne tenke meg å gjøre en Ibsen en gang», sa jeg kjekt til Kjetil Bang-Hansen en kveld etter å ha spilt *Mozart Preposteroso* på Centralteatret. «Gjør det hos oss», svarte han. «Hvilken da?», spurte jeg overrasket. «Det er opp til deg», sa han. Slik startet mitt forhold til Ibsen.

Etter å ha brynet meg på William Shakespeares tragedier visste jeg at det var noen grunnleggende regler som måtte følges. Når man omformer et skuespill ved å ta bort teksten, må det være et skuespill som er handlingsmettet og emosjonelt. Ibsen er hovedsakelig intellektuell. Jovisst, folk skyter seg og faller ned fra tårn, men for meg virker det som de gjør dette etter store psykologiske kamper hvor ord utgjør illusjoner og ofte også selvbedrag. Personene er ofte hjemsokt av fortiden og denslags er det alltid vanskelig å gjenskape uten ord.

Noen ganger hjelper det å tenke ballett, men den eneste balletten basert på Ibsen jeg har sett er *Peer Gynt*, hvor Griegs nydelige musikk ble utnyttet til fulle. Da jeg leste *Peer Gynt* undret jeg meg over Ibsens brå stilmessige forandringer.

Jeg prøvde å forske litt i *Hærmennene fra Helgeland*, ett av hans tidlige stykker, men jeg kunne ikke oppspore en engelsk versjon av dette

skuespillet. Etter hvert leste jeg alle Ibsens stykker som er oversatt til engelsk, og et par biografier, og til slutt var det *Vildanden* som stakk seg ut.

For meg er grunntanken i *Vildanden* at sannhet ødelegger. Det kan utmerket godt være at dette ikke er Ibsens grunntanke. Stykket appellerte til meg rett og slett fordi det er så merkelig: jakt på loftet, den ille plagede og irriterende uskyldige Hedvig, den alltid ivrige men akk så ubehjelpelige Hjalmar, og sannhetens mørke engel, Gregers. Fantasien var der, i likhet med karakterer og emosjoner. Noe å sette tennene i.

Siden musikken er en så stor del av oppsetningen, førte denne oppdagelsesferden i Ibsen til at jeg hadde den store glede å oppdage norske kompiseter som til da hadde vært ukjente for meg.

Vi har gått til arbeidet med Ibsen med et glimt i øyet samtidig som vi har tatt hensyn til Ibsens mørkere undertoner. Et lysglimt kommer alltid bedre frem mot en mørk himmel.

Denne forestillingen er tilegnet min venn Pernille Anker, som forlot oss så altfor tidlig i august 1999.
Nola Rae



Ibsens **VILDANDEN** uten Ibsen

Bearbeidet av Nola Rae

GREGERS WERLE: Helen Vikstvedt

FRU SØRBY: Bentine Holm

GAMLE WERLE: Helle Haugen

KLOVN: Geir Børresen

GAMLE EKDAL: Hans Rønningen

HEDVIG: Helle Haugen

KELNER: Gard Øyen

GINA: Bentine Holm

HJALMAR EKDAL: Martin Slaatto

Understudy GINA: Janny Hoff Brekke

Regi: Nola Rae

Scenografi og dukker: Matthew Ridout

Kostymer: Nola Rae/Trude Bergh

Dukkemaker: Torunn Eithun

Regiassistent: Alexandra Aga Ulvestad

Lys: Harald Haugen

Sminke og parykker: Julie A. Clark

Inspisient: Bjarne Stensrud

Musikk: Edv. Grieg, Geirr Tveit, N. W. Balfe, Harald Sæverud, D. Monrad Johansen, Carl Nielsen, Christian Sinding og Johan Svendsen.

Billetter: salg@oslonye.no, tlf. 22-34-86-80/ 815-33-133 eller på Posten